

**Kontrola finansowo-gospodarcza przeprowadzona
w Muzeum Wojska w Białymstoku
przez inspektorów Zespołu Kontroli Urzędu Miejskiego działających
przy Biurze Prezydenta Miasta Białegostoku**

Ustalenia kontroli zostały zawarte w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 18 lipca 2005 roku (znak: BP.V-0.913/06/2005), o treści jak niżej:

Pan Krzysztof Filipow
Dyrektor
Muzeum Wojska w Białymstoku

W wyniku kontroli finansowo-gospodarczej przeprowadzonej w Muzeum Wojska w Białymstoku przez inspektorów Zespołu Kontroli przy Biurze Prezydenta Miasta Urzędu Miejskiego w Białymstoku na podstawie upoważnienia Nr BP.V.0.913/06/05 z dnia 04.05.2005 r. wydanego przez Prezydenta Miasta stwierdzono nieprzestrzeganie przepisów regulujących gospodarkę finansową oraz brak właściwego nadzoru nad funkcjonowaniem procedur kontroli wewnętrznej opisanych w protokole kontroli, którego 1 egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

W trakcie kontroli badaniu poddano dowody źródłowe - ich akceptację pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym w odniesieniu do art. 35 ustawy z dnia 26.11.1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r., Nr 15, poz. 148 z póź.zm.)

W tym zakresie stwierdzono, iż umowa o dzieło zawarta z dyrektorem Muzeum akceptowana była pod względem merytorycznym przez pracownika Muzeum nie posiadającego stosownego upoważnienia (prot. kontr. str. 20)

Sprawdzono rzetelność dowodów księgowych dokumentujących zdarzenia gospodarcze występujące w Muzeum w oparciu o art. 4, 21 i 22 ustawy o rachunkowości z dnia 29.09.1994 r. (j.t. Dz.U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 z póź.zm.). Stwierdzono, iż dokonywano realizacji dowodów księgowych nie spełniających wszystkich wymogów wynikających z ustawy o rachunkowości - art. 21, 22, tj. na rachunkach wystawianych do umów o dzieło podawano kwotę brutto wynagrodzenia, ogólną kwotę potrąceń oraz kwotę do wypłaty bez szczegółowego wyliczenia potrąceń (podatek, składki ZUS, koszty uzyskania przychodów) - protokół kontroli str. 11 - 12.

Regulacje wewnętrzne Muzeum, tj. Statut Muzeum Wojska nadany Uchwałą Nr XXVII/336/2000 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 22.05.2000 r. oraz Regulamin organizacyjny Muzeum Wojska zaopiniowany Uchwałą Zarządu Miasta Białegostoku z dnia 20.12.2000 r. nie były aktualizowane mimo zmian w obowiązujących przepisach prawnych, a w szczególności w ustawie z dnia 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.); ustawie z dnia 21.11.1996 r. o muzeach

(Dz.U. z 1997 r., Nr 5, poz. 24) wprowadzonych ustawą z dnia 20.06.2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz.U. z 2002 r., Nr 113, poz. 984 ze zm.) – opisane w protokole kontroli na str. 3-4 .

Nie opracowano zasad regulujących gospodarkę i kontrolę drukami ścisłego zarachowania m.in. biletów wstępu, medali. Stwierdzono, że obowiązująca w jednostce regulacja dotycząca zasad prowadzenia rachunkowości nie zawiera pełnego określenia sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, wymaganego art. 10, ust. 1, pkt 3 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 ze zm.). W dokumentacji brak jest wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych. Brak jest też opisu systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów (art. 10, ust. 1, pkt 4 ustawy – str. 6 prot. kontroli. Zgodnie z art. 10, ust. 2 ustawy ustalenie w formie pisemnej dokumentacji zasad rachunkowości oraz jej aktualizowanie należy do obowiązków kierownika jednostki.

W zakresie kontroli gospodarki pieniężnej stwierdzono brak szczegółowych rozliczeń sporządzanych przez kasę biletową z otrzymanych do sprzedaży wydawnictw, biletów, medali i innych wartości. Nie ustalono zasad i terminów odprowadzania wpływów z kasy biletowej do kasy głównej Muzeum. Nie ustalono wysokości gotówki, którą może dysponować kasa biletowa. Nie określono sposobu prowadzenia ewidencji i rozliczeń z pobranych do sprzedaży pozycji znajdujących się w kasie biletowej (biletów i medali). Brak nadzoru nad sprzedażą wydawnictw, biletów przez osoby do tego upoważnione. Bezzasadne ustalenie pogotowia kasowego w kwocie 5.000,00 zł, które w dwóch przypadkach było przekroczone (prot. kontr. str. 9 – 10). Brak systematycznych kontroli kasy, które winny być przeprowadzane przez głównego księgowego zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 26.11.1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z póź.zm.)

Na koniec roku 2004 sporządzono protokół kontroli kasy, w którym podano jedynie rzeczywisty stan gotówki i druków ścisłego zarachowania bez porównania go z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.

Wypłacano bezzasadnie zaliczki krótkoterminowe, które następnie zwracano w pełnej wysokości. Nieprawidłowości dotyczące gospodarki pieniężnej omówiono w punktach od 1.1. – 1.12. protokołu kontroli (str. 6 – 12).

W zakresie rozrachunków stwierdzono, iż nie ujmowano poszczególnych rozrachunków na odpowiednich kontach a w momencie zapłaty ewidencjonowano bezpośrednio w koszty, co naruszało zasadę ewidencji rozrachunków – art. 20, ust. 1 ustawy o rachunkowości z dnia 29.09.1994 r. (Dz.U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 z póź. zm.), która określa, iż do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić każde zdarzenie, które w tym okresie wystąpiło – protokół kontroli str. 14.

W trakcie analizy prawidłowości ewidencji muzealiów stwierdzono, iż zaginione eksponaty nie zostały wykreślone z księgi inwentarzowej muzealiów – prot. kontr. str. 28. Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 21.11.1996 r. o muzeach (Dz.U. Nr 5 z 1997 r. , poz. 24 z póź.zm.) Minister Kultury i Sztuki na wniosek dyrektora muzeum wyraża zgodę na skreślenie z inwentarza.

W wyniku dalszej szczegółowej kontroli gospodarki wydawnictwami stwierdzono brak ewidencji ilościowo-wartościowej wydawnictw w rozbiciu na kontrahentów (odbiorców), a która zgodnie z instrukcją obowiązującą w Muzeum winna być prowadzona. Ponadto ewidencja była niewłaściwie prowadzona przez Ośrodek Badań Historii Wojskowości, gdyż brak było wyprowadzonych stanów wartościowych a ilościowe były wpisane ołówkiem. Nie uzgadniano powyższych wydawnictw z ewidencją prowadzoną w księgowości. (protokół kontroli str. 32 – 33).

Nie wszystkie sprawdzone składniki majątkowe Muzeum posiadały wymagane oznaczenia – prot.kontr. str. 24.

Muzeum Wojska jako instytucja kultury obowiązana jest stosować określone w art. 4, ust. 1 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości zasady rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Jednostka zobligowana jest w myśl art. 45 w/w ustawy sporządzać sprawozdanie finansowe na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych z uwzględnieniem art. 48 omawianej ustawy. W informacji dodatkowej za 2004 r. Muzeum nie podało, iż posiada lokatę terminową w kwocie 66.842,47 - prot. kontroli str. 36.

Bezpodstawnie wypłacano dodatek dla pracownika muzeum w kwocie 350,00 miesięcznie (4.200,00 rocznie) za prowadzenie spraw socjalnych – prot. kontr. str. 38. Tym bardziej, że w wykazie premii (zał. Nr 20 do protokołu kontroli) wypłacanej pracownikom Muzeum Wojska w 2004 r. owy pracownik znajduje się w gronie 5-ciu osób (na 26 zatrudnionych), które w II półroczu 2004 r. otrzymywały najwyższe premie po 50 – 60 %. Nie określono wysokości ani szczegółowych zasad przyznawania premii w trybie określonym § 18 Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 13.04.1999 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury (Dz.U. Nr 45, poz. 446 z póź.zm.) – protokół kontroli str. 39.

W zakresie rozliczeń sprzedawanych medali okolicznościowych stwierdzono, iż ewidencja medali nie była prowadzona w sposób prawidłowy, brak było rzetelnego nadzoru nad rozliczeniem medali przez osobę odpowiedzialną zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 26.11.1998 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z póź.zm.) – str. 40 protokołu kontroli.

Przedłożony plan ochrony zbiorów muzealnych nie zawierał szczegółowych zasad organizacji i ochrony muzeum określonych w Rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 15.10.2003 r. w sprawie zabezpieczenia zbiorów w muzeach przed pożarami kradzieżami i innymi niebezpieczeństwami grożącymi zniszczeniem lub utratą muzealiów oraz sposobu przygotowania zbiorów do ewakuacji w razie powstania zagrożenia (Dz.U. Nr

193 z 2003 r. , poz. 1892 z póź.zm.). Zgodnie z cytowanym rozporządzeniem ochrona zbiorów organizowana jest na podstawie planu ochrony muzeum, który powinien, m.in.:

1. podawać ocenę aktualnego stanu ochrony muzeum,
2. zawierać:
 - analizę faktycznych zagrożeń i ewentualnego stanu bezpieczeństwa muzeum,
 - dane dotyczące organizacji ochrony fizycznej muzeum,
 - dane dotyczące rodzaju zabezpieczeń technicznych,
 - zasady organizacji i wykonywania ochrony muzeum.

Powyższe zostało opisane w protokole kontroli na str. 44.

Odpowiedzialność za prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej spoczywała na Dyrektorzemu Muzeum Wojska, jako kierowniku instytucji kultury, który stosownie do przepisów art. 28a ustawy z dnia 26.11.1998 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2003 r., Nr 15, poz. 148 z póź.zm.) odpowiada za całość gospodarki finansowej, w tym za prawidłowe wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli finansowej. Kierownik placówki zgodnie z art. 4, ust. 5 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z póź.zm.) odpowiedzialny jest również za właściwe wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości - z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury - zostaną powierzone innej osobie za jego zgodą. Dyrektor Muzeum Wojska ponosi odpowiedzialność również za prawidłowe funkcjonowanie kontroli wewnętrznej zakładu.

Odpowiedzialność w zakresie rachunkowości spoczywała na głównym księgowym jednostki - stosownie do zakresu czynności oraz przepisów art.35 ustawy o finansach publicznych.

Mając na uwadze przedstawione nieprawidłowości zgodnie z Zarządzeniem Nr 85/04 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 23.04.2004 r. w sprawie regulaminu wykonywania kontroli przez pracowników Urzędu Miejskiego zalecam:

1. Umowy o dzieło zawierane z dyrektorem Muzeum przedkładać do akceptacji organizatorowi jednostki prowadzącemu działalność kulturalną.
2. Dokonać aktualizacji zapisów w Statucie i Regulaminie organizacyjnym Muzeum Wojska poprzez wprowadzenie zmian wynikających z obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie tj. wprowadzonych ustawą z dnia 20.06.2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz.U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 ze zm.).
3. Opracować zasady regulujące gospodarkę i kontrolę druków ścisłego zarachowania z uwzględnieniem m.in.: biletów wstępu, medali i wydawnictw.

4. Dokonać opisu dokumentacji dotyczącej systemu ochrony i przetwarzania danych przy pomocy komputera zgodnie z art. 10 ustawy o rachunkowości z dnia 29.09.1994 r. (j.t. Dz.U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 z póź.zm.).
5. Zobowiązać osobę odpowiedzialną do szczegółowego sporządzania rozliczeń przez kasę biletową z otrzymanych do sprzedaży wydawnictw, biletów, medali i innych wartości oraz wzmóc nadzór nad prowadzeniem ewidencji w tym zakresie. Zobowiązać główną księgową do systematycznych kontroli kasy biletowej jak i kasy głównej Muzeum.
6. Jeżeli daną operacje gospodarczą dokumentuje kilka dokumentów to należy ustalić sposób postępowania i wskazać, który dokument będzie podstawą do dokonania zapisu w urządzeniach księgowych, a tym samym dowodem do wypłaty zgodnie z art. 22, ust. 4 ustawy o rachunkowości.
7. Dokonać analizy zasadności wypłacanych zaliczek pracownikom Muzeum. Rozważyć zmniejszenie wysokości pogotowia kasowego oraz ustalić wysokość gotówki jaka może być przechowywana w kasie pomocniczej Muzeum.
8. Ewidencję rozrachunków prowadzić w sposób określony w art. 20, ust. 1 w/w ustawy o rachunkowości.
9. Wystosować pismo do Ministerstwa Kultury i Sztuki w sprawie wykreślenia z ewidencji inwentarza eksponatów zaginionych zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 21.11.1996 r. o muzeach (Dz.U. Nr 5 z 1997 r. , poz. 24 ze zm.) i § 10 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 30.08.2004 r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach (Dz.U. z 2004 r. Nr 202, poz. 2073).
10. Zobowiązać osobę odpowiedzialną za wydawnictwa do szczegółowego prowadzenia ewidencji ilościowo-wartościowej w rozbiciu na poszczególne wydawnictwa jak również z uwzględnieniem kontrahentów (odbiorców) zgodnie z ustaleniami zawartymi w wewnętrznej Instrukcji obowiązującej w Muzeum. Ponadto wzmóc nadzór i kontrolę nad ewidencją wydawnictw, poprzez rzetelne uzgadnianie stanów i wrywkowe kontrole stanów ilościowych i wartościowych.
11. Dokonać trwałego oznaczenia składników majątkowych symbolami Muzeum, które takiego nie posiadało.
12. Zobowiązać osoby odpowiedzialne do sporządzania sprawozdań finansowych w sposób przedstawiający jasno i rzetelnie sytuację majątkową i finansową placówki.
13. Bezwzględnie zaniechać wypłacania pracownikowi muzeum dodatku w wysokości 350,00 za prowadzenie spraw socjalnych. Natomiast wszystkie dodatkowe składniki wynagrodzenia wypłacać zgodnie z obowiązującym w Muzeum Wojska Regulaminem wynagradzania.
14. Opracować w sposób szczegółowy zasady i warunki przyznawania premii, określić rodzaj zadań od których realizacji uzależnione jest uzyskanie premii.

15. Zobowiązać pracowników księgowości odpowiedzialnych za prowadzenie rozliczeń sprzedanych medali do szczegółowego i rzetelnego prowadzenia ewidencji w tym zakresie oraz wzmóc nadzór nad jej przebiegiem.
16. Opracować szczegółowy planu ochrony zbiorów muzealnych według zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Sztuki z dnia 15.10.2003 r. w sprawie zabezpieczenia zbiorów w muzeach przed pożarami, kradzieżami i innymi niebezpieczeństwami grożącymi zniszczeniem lub utratą muzealiów... (Dz.U. Nr 193 z 2003 r. , poz. 1892 z póź.zm.)

Sprawozdanie z wykonania wystąpień pokontrolnych należy przesłać do Biura Prezydenta Miasta Zespół Kontroli Urzędu Miejskiego w Białymstoku ul. Słonimska 1 w terminie 30-tu dni od daty otrzymania niniejszego pisma.

*Prezydent Miasta
Białegostoku*